

قراردادهای پذیرش مجدد اتحادیه اروپا با کشورهای ثالث^۱

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۷/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۲/۱۲)

خداداد جعفری راد

کارشناس ارشد حقوق بین الملل

چکیده

برخورد با مهاجرت های غیر قانونی یکی از چالش های مهم اتحادیه اروپایی است. در این راستا و به منظور مدیریت جریان مهاجرت، این اتحادیه در پی یکسان سازی سیاست های خود برآمده و در پی انعقاد « موافقتنامه های پذیرش مجدد » با کشورهای ثالث می باشد. دولت های امضا کننده متعهد به پذیرش مجدد اتباع خود که به طور غیر قانونی در یکی از کشورهای عضو اتحادیه به سر می برند، باشند. علی رغم پیامدهای نابرابر بویژه از لحاظ اقتصادی، قراردادهای پذیرش مجدد دارای کارایی کافی برای طرفین قرارداد بوده و مفاد آنها از لحاظ حقوقی می تواند تأمین کننده منافع طرفین قرارداد باشد. در این رابطه، اتحادیه اروپایی توانسته تا حدودی پذیرش پناهندگان غیر قانونی را کنترل نماید. با این وجود بسیاری از کشورهای طرف قرارداد به علت مشکلات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی خود نسبت به اجرای کامل این موافقتنامه ها همکاری لازم را ندارند و اجرای کامل این موافقتنامه ها با مشکلات متعدد روبرو می باشد.

واژگان کلیدی: قراردادهای پذیرش مجدد، مهاجرت های غیرقانونی، اتحادیه اروپا، کشورهای خارجی

^۱ توجه داشته باشید:

۱- در این نوشتار موافقتنامه و قرارداد یکسان فرض شده اند.

۲- معادل انگلیسی عنوان مقاله EU Readmission Agreements with third Countries می باشد.

مقدمه

مشکلات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی گوناگون در کشور های در حال توسعه به عنوان یک نیروی رانشی قوی، اتباع این کشور ها را به صورت قانونی و یا غیر قانونی به سوی کشورهای پیشرفته اروپایی سوق می دهد. یکی از مشکلات اصلی اتحادیه اروپایی بازگرداندن افرادی است که به صورت غیر قانونی در این کشورها سکونت نموده اند. به عبارتی، فشار فزاینده مشکلات ناشی از مهاجرت های غیر قانونی بر دوش کشورهای اروپایی سنگینی می کند. از طرفی عدم وجود توافقنامه رسمی بین کشورهای مبدأ یا ترازیت مهاجران و کشورهای اروپایی برای پذیرش مجدد افراد می تواند منجر به بحران های فزاینده در کشورهای عضو اتحادیه اروپایی شود. برای مقابله مؤثر با این مهاجرت های غیر قانونی باید در رابطه با بازگشت و پذیرش مجدد مهاجران غیر قانونی مذاکراتی بین کشورهای مبدأ، ثالث و هدف انجام شده و موافقت نامه های رسمی برای پذیرش مجدد آنها منعقد گردد. بدون این توافقنامه های رسمی، مهاجرت غیر قانونی و سکونت افراد غیر مجاز در کشورهای عضو اتحادیه اروپایی همچنان ادامه خواهد یافت. موافقت نامه های پذیرش مجدد به عنوان بخشی از راهبرد عمومی اتحادیه اروپا است که به منظور مقابله با مهاجرت های غیر قانونی و برای تسهیل پذیرش مجدد افرادی منعقد می شوند که بنا به دلایل مختلف از کشورهای اصلی خود خارج و به کشورهای عضو اتحادیه اروپا وارد می شوند. این موافقتنامه ها به عنوان ابزارهایی هستند که به صورت قانونی برگشت مهاجران غیر قانونی را تضمین می کنند و توسط شورای اروپایی در شهرهای تامپر فنلاند، لیکن فرانسه و سویل اسپانیا مورد پذیرش قرار گرفته است. در این موافقت نامه ها از کشورهای اتحادیه اروپا که مقصد و هدف اصلی مهاجران است و کشورهای ثالث خواسته شده است تا برای برگشت دادن ساکنان غیر قانونی به کشور اصلی خود یا کشور ترازیت با هم همکاری نمایند. اولین بار دولت آلمان به عنوان پیشتاز قراردادهای پذیرش مجدد، قراردادی را با کشور لهستان در سال ۱۹۹۳ به امضا رساند. انتشار این موافقتنامه زمانی مورد توجه قرار گرفت که مسئولین مهاجرت اتحادیه اروپا دریافتند بدون یک سیاست بازگشت مناسب، نمی توان تنها به صدور روادید اکتفا نمود و به همین دلیل فرآیند مهاجرت قانونی به اتحادیه اروپا زیر سؤال می رود. این قرارداد به صورت یک تعدیل دو طرفه اسناد کلی بود

که در سال ۱۹۹۱ بین لهستان و دولت‌های شنگن (که فعالیتهای کمی را برای محدود سازی مهاجرت خصوصا به آلمان انجام دادند) مطرح گردید. از آن به بعد بسیاری از دیگر کشورهای عضو اتحادیه، با امضای موافقتنامه های مشابه با کشورهای اصلی مهاجران و کشورهای ترانزیت اقدام به ایجاد راه های قانونی برای جلوگیری از مهاجرت غیر قانونی و یا برگشت دادن پناهندگان پذیرفته نشده، نمودند. بدنبال این امر، موافقتنامه های پذیرش مجدد به عنوان یک ابزار پویا برای تسهیل در برگشت دادن مسالمت آمیز و قانونی مهاجرین غیر قانونی و اجرای عادلانه رفتار با مهاجرین مورد توجه مسئولین اتحادیه اروپا قرار گرفت. لذا پس از آنکه معاهده آمستردام موضوع امضای قراردادهای پذیرش مجدد را مطرح نمود، اتحادیه اروپا بر آن شد تا در خصوص این موافقتنامه ها با کشورهای ثالث مذاکره نماید. اتحادیه اروپا به منظور اجرای این امر در سال ۱۹۹۴ نمونه ای از این موافقت نامه را به عنوان اساس مذاکرات برای پذیرش مجدد ارایه داد و به دنبال آن اصول راهنما برای انعقاد این نوع قرارداد را مطرح نمود. این قرارداد باید بر اساس کنوانسیون ۱۹۵۱ ژنو و پروتکل ۱۹۶۷ پناهندگان، موافقت نامه های مربوط به استرداد مجرمین، مشکلات مربوط به ترانزیت و پذیرش مجدد ملیت های خارجی و پناهندگی (بویژه کنوانسیون ۱۹۹۰ دوبلین) و کنوانسیون حقوق بشر اروپایی (۱۹۵۰) باشد. از این رو، موافقت نامه های پذیرش مجدد، اخراج افراد غیر مجازی را که به صورت غیر قانونی وارد یک کشور اتحادیه اروپا می شوند و یا در آنجا به صورت غیر قانونی اقدام می کنند را تسهیل می کنند. زمانی که کشوری پرونده پذیرش مجدد را به جریان می اندازد، روند برگرداندن فرد مورد نظر به کشور ترانزیت و یا مبدا اصلی او آغاز می شود و این امر به هیچ گونه سند خاصی نیاز ندارد. این مراحل با تکمیل فرم درخواست پذیرش مجدد آغاز می شود و هزینه های این مراحل به عهده طرف درخواست کننده است. با این وجود، در اجرای مراحل سعی خواهد شد تا اطلاعات خصوصی افراد به طور محرمانه باقی بماند. در این بین مجموعه ای از کارشناسان روند پذیرش مجدد را بررسی و با تعیین نوع موافقت نامه بر مراحل تکمیل و انعقاد قراردادها نظارت می کنند.

بر اساس اختیارات جدید اتحادیه اروپا و تحت پوشش قانون مورد نظر شورای اروپا ملزم شد که با کشورهای مراکش، سری لانکا، روسیه، پاکستان (سپتامبر ۲۰۰۰)، هنگ کنگ، ماکائو (مه ۲۰۰۱)، اوکراین (ژوئن ۲۰۰۲) و آلبانی، الجزایر، چین و ترکیه (نوامبر ۲۰۰۲)

جهت انعقاد موافقتنامه پذیرش مجدد، وارد مذاکره شود. این مذاکرات با موفقیت با هنگ کنگ (نوامبر ۲۰۰۱)، ماکائو (اکتبر ۲۰۰۱)، سری لانکا (مه ۲۰۰۲) و آلبانی (نوامبر ۲۰۰۳) به پایان رسید. موافقتنامه با هنگ کنگ به صورت رسمی در نوامبر ۲۰۰۲ به امضا رسید و در اول مارس ۲۰۰۴ به اجرا درآمد. موافقتنامه با ماکائو در اکتبر ۲۰۰۳ امضا شده و در تاریخ یکم ژوئن سال ۲۰۰۴ میلادی به اجرا درآمد. مذاکرات با آلبانی تکمیل شد و در آوریل ۲۰۰۵ قرارداد به امضای طرفین رسید و در پایان همان سال به اجرا درآمد. مذاکره با روسیه در اوایل اکتبر ۲۰۰۵ انجام شد. مذاکرات با برخی کشورها نیز مراحل نهایی خود را سپری می کند. مفهوم قراردادهای پذیرش مجدد، اهداف ارائه آنها و نیز آثار این قراردادها از جمله مواردی است که در این مقاله دنبال می شود.

بخش اول: موافقت نامه های پذیرش مجدد به عنوان بخشی از سیاست های

مهاجرتی و پناهنده پذیری اتحادیه اروپا

اساس سیاست های مهاجرتی و پناهنده پذیری در موافقت نامه شنگن پایه ریزی شد و پس از آن در عهدنامه آمستردام تکمیل گردید. در عهدنامه آمستردام این اختیار به اتحادیه اروپا داده شده بود که برای دست یابی به یک سیاست مشترک در زمینه مهاجرت و پناهندگی مذاکره نماید. در سال ۱۹۹۹ در نشست شورای اروپا در شهر «تامپر»، دولتمردان اتحادیه اروپایی برای دست یابی به این هدف دور هم جمع شدند و در نشست ۱۴ دسامبر ۲۰۰۱ شورای اروپا در «لیکن»، از وزیران کشور و دادگستری عضو اتحادیه اروپایی درخواست شد که یک برنامه اجرایی را بر اساس ارتباطات موجود ما بین دولتهای اتحادیه تنظیم نمایند. این برنامه سرانجام در ۲۸ فوریه ۲۰۰۲ مورد پذیرش اعضا قرار گرفت. در این برنامه اجرایی، مراحل پذیرش مجدد ارایه شده است. نهایتاً با تصویب یک سند در آوریل ۲۰۰۲ نیاز به برگشت دادن ساکنین غیر قانونی کشورهای اتحادیه اعلام شد. در جولای ۲۰۰۴، همانگونه که توسط شورای اروپا در بروکسل درخواست شده بود، کمیسیون اروپایی گزارشی را که حاوی اولویت های آینده برای توسعه موفقیت آمیز سیاست های مشترک بازگشت مجدد بود ارایه داد. در پاسخ به این حرکت کمیسیون اروپایی، در نوامبر ۲۰۰۴ شورای اروپایی راه حلی را در زمینه فوق برای مقاطع آینده مطرح نمود. بدنبال دعوت به عمل آمده از سوی شورای اروپایی در سال ۲۰۰۳ در شهر سالونیک

یونان^۱ و به علت بازتاب های اولیه در پاسخ به اجرای برنامه پذیرش مجدد، شورای اروپا ایده برگزاری برنامه های بازگشت مجدد را در سال های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ مطرح نمود. در ژوئن ۲۰۰۴ شورای اروپا ابزارهای مالی برای بازگشت مجدد افراد غیر قانونی را به مبلغ ۱۵ میلیون یورو تعیین و تأمین نمود. کلیه موارد فوق سبب مهیا نمودن تسهیلات مناسب برای ایجاد همکاری ها بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا و کشورهای ثالث و مبدا شده است.

بند اول: ماهیت حقوقی موافقتنامه های پذیرش مجدد

در مجموع موافقتنامه های پذیرش مجدد یک پدیده حقوقی نسبتاً جدیدی در اتحادیه اروپا است. هدف اصلی این موافقتنامه ها کاستن از بار فزاینده مشکلات پناهندگان خارجی به اتحادیه اروپا می باشد. بر اساس این گونه قراردادها کشورهای ثالث تعهد می نمایند تا به طور خودکار اتباع خود را که به صورت غیر قانونی در یکی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا بسر می برند مجدداً بپذیرند. از دیدگاه اتحادیه اروپا موافقتنامه های پذیرش مجدد روش و متد استاندارد است که در صورت موفقیت اخراج افراد از یکی از کشورهای عضو اتحادیه یا کل اتحادیه را تضمین می نماید. معمولاً در "قرارداد پذیرش مجدد"، کشورهای مقصد در پی بازگرداندن مهاجران غیر قانونی و یا افرادی که تقاضای پناهندگی آنها مورد پذیرش واقع نشده و با درخواست پناهندگی آنها مخالفت شده، می باشند. در این زمینه اتحادیه اروپا سعی داشته تا با وارد کردن فشارهای اقتصادی و تجاری و بعضی مواقع با انجام کمک، دیگر کشورها را به انعقاد این گونه موافقتنامه ها تشویق نماید. همانگونه که پیش از این بیان شد موافقتنامه های پذیرش مجدد به عنوان بخشی از راهبرد مهاجرتی اتحادیه اروپایی مطرح شده و کمیسیون اروپایی خود را ملزم به مذاکره در این موارد با کشور های همسایه و کشورهای مبداء نموده و تاکنون توانسته است با فدراسیون روسیه، اوکراین، مولداوی، آلبانی، ترکیه، مراکش، الجزایر، چین، هنگ کنگ، ماکائو، پاکستان و سریلانکا مذاکراتی را انجام دهد. در این راستا در سپتامبر ۲۰۰۷ چهار موافقتنامه پذیرش مجدد بین اتحادیه اروپایی و بوسنی- هرزگوین، مونته نگو، صربستان و مقدونیه به امضا رسید. با توجه به افزایش تعداد این موافقتنامه ها بررسی نقاط قوت و ضعف آنها امری اساسی بوده و این مهم

می تواند سبب افزایش تأثیر این مکانیسم ها شود. همچنین از این دریچه می توان میزان انطباق این موافقنامه ها را با استانداردهای حقوق بشری ارزیابی نمود.

قراردادهای پذیرش مجدد ماهیتا دارای سه طرف هستند:

- ۱- کشوری که در خواست پذیرش مجدد می کند.
- ۲- کشور که مورد در خواست واقع شده، و
- ۳- فردی که باید پذیرش مجدد شود. این فرد می تواند هم یک مهاجر غیر قانونی و هم یک پناهنده باشد.

زمانی که طرف های اول و دوم تصمیم به اجرای اقدام قانونی بر حسب موضوع قرارداد می گیرند، طرف سوم در این مجموعه مورد اعمال قانون قرار می گیرد. فردی که قرار است بازگشت داده شود در دو راهی انتخاب یعنی اقامت غیر قانونی و یا بازگشت قرار می گیرد. در صورتی که فرد مورد نظر از بازگشت سرباز زند، کشور طرف اول او را تهدید به بازگشت اجباری می نماید. از سوی دیگر کشور طرف دوم (کشور مبدا یا ترانزیت) ممکن است در یک اقدام نامناسب ملیت واقعی فرد مورد نظر را انکار نموده و اعلام نماید که او تبعه آنها نیست. بنابراین از دیدگاه حقوقی موافقتنامه های پذیرش مجدد به عنوان متونی هستند که در پذیرش مجدد، شهروندان کشورهای ثالثی که به صورت غیر قانونی وارد یکی از کشورهای طرف قرار داد شده است و یا در آن اقامت نموده اند را به کشور ثالث اصلی بر می گرداند و در خواست پذیرش مجدد آنها را توسط کشور مورد نظر می نماید. با اینکه این قراردادهای معمولاً بین دو کشور مجاور به امضا می رسند، ولی اتحادیه اروپا پیشنهاد نموده که این قراردادهای در سطح کل اتحادیه به امضا برسد و تمام کشورهای عضو در جریان این قرارداد قرار بگیرند. زمانی که فرد در یک کشور عضو اتحادیه اروپا شناسایی و بازداشت می شود پس از بررسی اسناد و مدارک او نسبت به اینکه به صورت قانونی یا غیر قانونی در کشور مقیم است تحقیق خواهد شد. پس از آن که مشخص شد فرد به صورت غیر قانونی در کشور حضور دارد نسبت به بازگشت او به کشور مورد نظر اقدام می شود. در این بین با ارسال فاکس، تلکس و یا تلفن در خصوصاً منشاء سکونت و زندگی فرد تحقیقات لازم انجام شده و کلیه مدارک همراه فرد از قبیل گواهی نامه رانندگی، شناسنامه، اسناد مالکیت و همچنین گزارش شاهدان و اطلاعات مسئولین اطلاعاتی کشور مورد ارزیابی قرار می گیرند تا قانونی بودن یا غیر قانونی بودن حضور او در داخل کشور را مشخص نماید. شواهد مربوط

به ورود فرد به داخل کشور از طریق بررسی اسناد مسافرتی، صورت حساب هتل، و یا اسناد آژانس های مسافرتی ارزیابی خواهند شد. نهایتاً در مراجع ذی صلاح و با توجه به اصول حمایت از پناهندگان مندرج در اعلامیه های کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل و اصول اساسی حقوق بشر تصمیم نهایی برای بازگرداندن فرد به کشور مبدا یا ثالث اتخاذ خواهد شد.

بخش دوم: معیار های اتحادیه اروپا برای مطرح نمودن قراردادهای پذیرش مجدد
اتحادیه اروپا موارد زیر را برای برقراری این نوع موافقتنامه ها با کشورهای ترانزیت و مبداء اعلام نموده است.

۱- فشارهای وارده از سوی سیل عظیم مهاجران مختلف به اتحادیه اروپا و لزوم کنترل روند غیر قانونی در این شرایط

۲- ایجاد تعادل ما بین ظرفیت های پذیرش مهاجر در داخل و خارج اتحادیه اروپا

۳- ایجاد زمینه همکاری بیشتر بین اتحادیه اروپا و همسایگان

۴- ایجاد دیدگاه مثبت در مورد همکاری های بین المللی و تقویت این نوع همکاری ها در

جهان

بخش سوم: روش های برخورد در ابعاد خارجی سیاست مهاجر پذیری اتحادیه

اروپا

با توجه به موارد فوق دو روش برخورد در ابعاد خارجی سیاست مهاجر پذیری اتحادیه اروپا مشاهده می شوند. روش اول به دنبال فعال سازی ابزارهای سنتی کنترل اتحادیه اروپا در کشورهای ترانزیت است که شامل موارد سنتی از قبیل کنترل فیزیکی مرزها می باشد. روش دوم به پیشگیری از علل و ابزار مهاجرت اشاره دارد.

دو روش فوق از لحاظ بنیانی در رابطه با چگونگی برخورد با مهاجران دارای تفاوت هستند. روش اول یک روش محدود کننده و مبتنی بر کنترل است که در آن اتحادیه اروپا از ابزارهای کلاسیک کنترل مهاجرت در خصوص کشورهای غیر عضو استفاده می کند که این کشورها را مجبور به پذیرش مهاجران غیر قانونی نموده و از پذیرش پناهجویان به کشور جلوگیری می کند. روش دوم به دنبال از بین بردن عواملی است که سبب تشویق و تحریک مهاجرت به اتحادیه اروپا شده و بر مبنای یک همکاری دو جانبه استوار است.

اتحادیه اروپا مکرر اعلام نموده است که از هر دو روش در مواقع لزوم استفاده می نماید. به همین دلیل است که روش اول متضمن ایجاد قراردادهای پذیرش مجدد می باشد ولی مجموعه ای از قراردادهای پذیرش مجدد و قوانین صدور روادید به عنوان ابزارهای ترکیبی کنترل روند مهاجرت غیر قانونی شمرده می شوند که برای هر دو طرف مفید می باشند. تلاش اتحادیه اروپا برای دست یابی به تعداد زیادی از این موافقتنامه ها با همه کشورهای اطراف و حتی با کشورهای ترانزیت و مبداء که در نواحی دور دست قرار دارند نشان دهنده آینده نگری راهبرد اتحادیه اروپا است که برای ایجاد یک منطقه امن تلاش می کند، این سیاست در پی انتقال بار مسئولیت به دوش کشورهای غیر عضو است. پس از عهدنامه آمستردام کشورهای عضو تصمیم گرفتند که به عقد قرارداد با کشورهایی بپردازند که مسئولیت پذیرش اتباع خود و هم اتباع کشورهای ثالث را با هم بعهده بگیرند. این اجبار از لحاظ حقوق بین المللی قابل توجیه نیست. در این مرحله اتحادیه اروپا به این امر اشاره می کند که دلیل این اجبار این است که "یک همسایه خوب باید هم مسئولیت اتباع خود و هم مسئولیت اتباع کشورهای دیگری که از طریق آنها وارد اتحادیه می شوند را بپذیرد." اتحادیه اروپا آنقدر در این دیدگاه مصر است که خواستار تصویب آن در معاهدات حقوق بین المللی شده است. ولی در حال حاضر بر آن است تا با مرسوم نمودن این اصل در قراردادهای دو جانبه خود با کشورهای دیگر این امر را به تدریج به یک قانون بین المللی تبدیل نماید. با این وجود، اتحادیه اروپا کشورهای طرف قرارداد را مجاز به این امر می کند که شرط مسئولیت اتباع کشورهای ثالث را نپذیرند. ولی زمانی که اتحادیه اروپا متوجه بروز مشکلاتی در مورد پذیرش مجدد اتباع کشورهای ثالث می شود، موضوع کنترل مرزها را مطرح می کند و اعلام می کند که: "هدف از پذیرش مجدد این است که هم کشورهای اتحادیه اروپا و هم کشورهای ثالث مسئولیت قصور در کنترل مرزهای خود را به عهده بگیرند." لذا چنین استنباط می شود که قراردادهای پذیرش مجدد به عنوان یک عامل محرک برای اعمال کنترل های شدید تر کشورهای ترانزیت محسوب می شوند.

بخش چهارم: اسناد پذیرش مجدد

این اسناد از سال ۱۹۹۶ به بعد در موافقت نامه های همکاری های تجاری با الجزایر، ارمنستان، آذربایجان، شیلی، جامعه دولت های امریکای مرکزی، کرواسی، مصر، لبنان، سوریه و ازبکستان لحاظ شده بود.

این موارد اگرچه به خودی خود حاوی موارد فوق بودند ولی قرار بر آن شده بود که چهارچوبی برای مذاکره در این خصوص تنظیم گردد تا به مرحله نهایی برسد. در مذاکرات انجام شده در همایش سال ۲۰۰۲ شورای اروپایی در سویل اعلام شد که هرگونه همکاری و یا همراهی که بین اتحادیه اروپا و کشور ثالث منعقد می شود باید حتما مسئله همکاری برای پذیرش مجدد اجباری در موارد مهاجرت های غیر قانونی در موافقت نامه آینده ذکر شده و به امضای طرفین برسد.

بخش پنجم: مفاد موافقت نامه ها

برای تدوین موافقت نامه های پذیرش مجدد باید مواردی از قبیل تنظیم در خواست پذیرش مجدد، محدوده زمانی، چگونگی انتقال و بازگشت فرد، هزینه اجرای بازگشت، محرمانه بودن اطلاعات شخصی و حمایت از حقوق بین الملل مورد توجه قرار بگیرند. در این قرارداد ها مسئولیت پذیرش مجدد افرادی که به صورت غیر قانونی وارد کشورهای اتحادیه اروپا شده اند به عنوان شرط اصلی تلقی می شود.

بخش ششم: الزامات موافقت نامه پذیرش مجدد

- در این موافقت نامه ها موارد زیر باید مورد توجه قرار بگیرند
- ایجاد یک استاندارد مناسب برای همه مراحل برگشت افراد
 - شناسایی دقیق مسئولیت ها و تصمیم های اتخاذ شده و اجرای دقیق آنها بدون هرگونه سهل انگاری
 - ایجاد تسهیلات فنی مناسب برای سرعت بخشیدن به همکاری بین کشورهای مبدأ، ثالث و مقصد
 - ایجاد شبکه های قوی نظارت بر مهاجرت در کشورهای ثالث
 - ایجاد مرکز داده های آماری و هماهنگی برای اطلاع رسانی سریع
 - تربیت کارکنان و متخصصین مسئولیت پذیر در زمینه بازگرداندن افراد.

بخش هفتم: ارایه نقشه عملیاتی برای روش های مؤثر اجرای موافقتنامه های

پذیرش مجدد

در اول ژانویه ۲۰۰۸ همه موافقتنامه ها با کشورهای غرب بالکان به امضا رسیدند. فرانکو فراتینی لمضو کمیسیون اروپایی اعلام نمود که مذاکرات برای ایجاد تسهیلات مسافرت های بدون روادید تنها زمانی می تواند آغاز شود که همکاری های لازم برای کنترل مرزها از طرف پلیس این کشورها اعمال شده و فعالیت های کافی برای کنترل فساد اداری در این زمینه آغاز گردند. به همین دلیل هر یک از کشورهای منطقه غرب بالکان بر اساس استراتژی گسترش کمیسیون اروپایی برای سال های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ یک نقشه عملیاتی و در واقع طرح اقدام بر اساس شرایط خاص خودشان دریافت می نمایند. در این طرح اقدام، روش های مؤثر اجرای موافقتنامه پذیرش مجدد برای کشور مورد نظر دقیقاً درج شده است. و دستور العمل های مناسب برای نگهداری محرمانه اسناد مسافرتی و روادید و مقابله بر علیه جرایم سازمان یافته در آن اعلام شده اند. این نقشه های عملیاتی به کشورهای مزبور امکان می دهند که بهتر بر روی ایجاد اصلاحات مورد نظر تمرکز نمایند. در حقیقت می توان گفت که اتحادیه اروپایی هر یک از کشورهای منطقه غرب بالکان را از لحاظ اجرای اصلاحات مورد نیاز برای قوانین صدور روادید پذیرش مجدد مورد آزمون قرار می داد.

بخش هشتم: تجربه های حاصل از ارایه نقشه عملیاتی

تجربه های بدست آمده از این آزمون برای اتحادیه اروپا بسیار مفید بود و اتحادیه توانست از این تجربیات برای امضای قراردادهای پذیرش مجدد با سایر کشورهای ترانزیت و مبدا استفاده نماید. به گفته فراتینی، اتحادیه اروپا از طریق ایجاد تسهیلات در صدور روادید و امضای قراردادهای پذیرش مجدد با کشورهای همسایه بر اساس مدلی که به کشورهای بالکان ارایه داده است در پی افزایش امنیت داخل اتحادیه است.^۳

در انتهای این نوشتار در جدول (۱) مراحل مختلف مذاکره در رابطه با نقشه های عملیاتی خلاصه شده است. این جدول نشان می دهد که اگرچه از لحاظ تئوری هر یک از

^۱Frattini

^۲commission enlargement strategy

^۳Agency Europe 2006,experiences from action plan.

کشورهای همسایه نسبت به دو فرآیند ایجاد تسهیلات در صدور روادید و صدور موافقتنامه پذیرش مجدد پاسخ مثبت داده اند ولی برخورد هر یک از این کشورها با دیگری فرق می کند. با دقت در این جدول مشاهده می شود که عبارات «انجام مذاکره و گفتگو» و یا «تبادل نظر» در مورد هر کشور نوشته شده است که به خودی خود مفهوم واضح و آشکاری نداشته و مبهم است. این نکته نشانگر وجود ابهام در زیر ساختار تدوین موافقتنامه ها و یا ابهام در چگونگی برخورد اتحادیه اروپایی با کشورهای مورد نظر است. در جداول ۲ و ۳ فهرست قراردادهای پذیرش مجدد (RA) و قوانین تسهیلات صدور روادید (VF) که توسط اتحادیه اروپا با کشورهای ثالث برقرار شده، ارائه شده است.

بخش نهم: تأثیرات موافقتنامه های پذیرش مجدد

داده های موجود در این زمینه بسیار اندک هستند. از یک طرف تنها، اطلاعات کمی در مورد برگشت داوطلبانه و اجباری وجود داشته و از طرف دیگر کشورهای منشاء اغلب موارد اطلاعات موثقی در مورد تعداد افراد برگشتی نمی دهند. تنها اخیراً کمیسیون اروپایی یک سند کاری را تحت عنوان «آمادگی برای اقدام بعدی در مدیریت مرزهای اتحادیه اروپا»^۱ را شامل داده های آماری در مورد درخواست های ورود پذیرفته شده به مهاجران غیر قانونی و اخراجی ارائه نموده است. براساس آمارهای سال ۲۰۰۸ کمیسیون اروپا طی سال های ۲۰۰۳، ۲۰۰۴، ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ به ترتیب ۲۴۶۸۹۳، ۲۰۹۴۰۹، ۲۱۵۱۶۱، و ۲۰۱۸۷۰ نفر از اتحادیه اروپا اخراج شده اند.

به علت ناکافی بودن داده های موجود و از آنجا که اعضای اتحادیه اروپایی هیچگونه داده ای را در مورد آینده، کشورهای ترانزیت و پیامدهای مشکلات در بازگشت افراد را اعلام نمی کند هنوز نمی توان پیش بینی دقیقی از نتایج این قراردادها اعلام نمود. این ابهام سبب ایجاد مشکلات زیادی می شود چون مسئولین اتحادیه اروپایی در مورد پرسنل مورد نیاز و ظرفیت های اداری اجرا کننده این قراردادها، چگونگی نظارت بر مراحل اجرای کار و بازنگری مفاد قراردادها، آموزش پرسنل جدید، هزینه های مربوط به شناسایی، بازداشت و نگهداری از بازداشت شدگان و روش های توزیع منابع مالی هنوز دچار ابهام هستند. علاوه

^۱Preparing the next step in border management in European union

بر این هنوز مسئولین قادر به اولویت بندی کشورها از لحاظ آغاز مذاکره برای آینده نمی باشند و علت این امر نداشتن تجربه کافی در قبال کشورهای ترانزیت و منشاء است.

بخش دهم: ماهیت نابرابر قراردادهای پذیرش مجدد

اجرای این مراحل الزاما به این مفهوم نیست که طرفین قرارداد باید به طور مساوی از نتایج اجرای این اسناد منتفع شوند. مفهوم این امر این است که پذیرش مجدد افراد غیر قانونی ممکن است به نفع کشور مبدی نباشد. به همین دلیل است که رابرت کوهن^۱ (۱۹۸۶) از این مسأله به عنوان "رابطه ما بین طرفین نابرابر" یاد نموده است. به عبارت دیگر الزامات مطروحه در این قراردادها عموما از جنبه های نابرابر برخوردارند.^۳

این نابرابری شامل هزینه های برگشت دادن مهاجر غیر قانونی یا پناهنده توسط کشور مقصد نیز می شود چرا که عموما هزینه های برگشت افراد به عهده کشور مقصد است. از سوی دیگر اگر به پدیده خروج از کشور به عنوان یک راه فرار از فشارهای ناشی از بیکاری نگریسته شود، برگشت دادن این افراد می تواند مجددا این بار را به کشور مبدا تحمیل نموده و از فشار اقتصادی وارده بر کشور مقصد بکاهد. بنابراین مشاهده می شود که اجرای قرارداد پذیرش مجدد برای طرفین، با نتایج اقتصادی و اجتماعی یکسان همراه نبوده و این قراردادها ماهیتا از یک تعادل اقتصادی برخوردار نیستند. در برخی موارد دو کشور طرف قرارداد ممکن است بنا به دلایل گوناگون شرایط سیاسی، روابط دیپلماتیک، اندازه و حجم جریان مهاجرت که بر دو کشور تاثیر می گذارد و مسایل جغرافیایی مفاد قرارداد را نپذیرند. تحقیقات انجام شده در این زمینه حاکی از آن است که با وجود انعقاد قرارداد پذیرش مجدد بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا و کشورهای منطقه جنوب مدیترانه، هنوز نسبت به بازگشت تعداد کافی مهاجران غیر قانونی به کشورهای ترانزیت یا مبدی اقدام کافی صورت نگرفته است. در ابتدای امر دو طرف با توجه به اینکه فکر می کنند اجرای قرارداد به نفع آنها است اقدام به امضای قرارداد می کنند ولی پس از مدتی از اجرای کامل آنها سرباز زده و تنها به اجرای بندهایی از آن مثلا تبادل نامه های افراد و... اکتفا می کنند^۴

Keohane

^۱relations among unequals

Lavenex

^۴ Cassarino, 2007

بخش یازدهم: تأثیرات قراردادهای دو جانبه پذیرش مجدد

از دیدگاه مسئولان اتحادیه اروپایی قراردادهای دوجانبه پذیرش مجدد قادر هستند میزان تأثیر روش های برگشت مهاجران غیر قانونی را با روش های زیر بهبود بخشند.

۱- ایجاد استانداردهای معمول مربوط به همه مراحل برگشت مهاجران غیر قانونی

۲- شناسایی اهداف و تصمیمات اتخاذ شده

۳- ایجاد تسهیلات فنی حمایتی برای افزایش همکاری و اجرای این موافقت نامه ها

۴- ایجاد شبکه های کارکنان مهاجرتی

۵- هماهنگی اطلاعات آماری

۶- آموزش کارکنان مسئولیت پذیر

موافقتنامه های پذیرش مجدد عموماً مواردی از قبیل روش های برگشت، برگشت و اقامت در منطقه ترانزیت، مسئولیت کشورها، محدوده های زمانی و هزینه برگشت افراد را شامل می شوند اگرچه هر کدام از موارد فوق در قراردادهای مختلف دارای ماهیت متفاوتی هستند.

مشکل ترین مورد در این زمینه به پذیرش ملیت های کشورهای ثالث و افراد بدون تابعیت مربوط می شود. نکته اصلی در اینجا این است که ثابت شود فرد مورد نظر قبل از وارد شدن به اتحادیه اروپا از کشور مورد نظر عبور نموده است. ثابت نمودن ملیت فرد هم بسیار مهم است. سایر موارد مهم در این زمینه شامل محدوده زمانی اجرای قرارداد (بازگشت فرد) استفاده از روش های استاندارد برای اخراج فرد، استفاده از هواپیما یا حمل و نقل زمینی برای انتقال و از این قبیل هستند. از سوی دیگر باید ارتباط بین توافقنامه و احتمال وجود توافقنامه های قبلی از لحاظ عدم تناقض بررسی شود که از لحاظ قانونی مفهوم عینی برای اجرای بازگشت فرد ایجاد نماید.^۱

بطور کلی اتحادیه اروپا عموماً اوراق مشابهی برای طی نمودن مراحل مذاکره و عقد قرارداد ارایه می دهد.

بخش دوازدهم: مشکلات عمومی قراردادهای دو جانبه پذیرش مجدد

با این وجود، محتوا و روند اجرای این موافقتنامه‌ها ممکن است سبب بروز نگرانی‌هایی از جمله موارد زیر شود:

۱- نبودن دستگاه حمایتی و حفاظتی برای پناهندگانی که ادعاهای آنها مورد تأیید قرار نگرفته است.

۲- جدا شدن اعضای خانواده افراد در هنگام برگشت دادن بخشی از افراد خانواده و نیاز به حمایت از کودکان در خانواده

۳- پذیرش مجدد افرادی که در معرض مشکلات ناشی از تهدیدهای سیاسی و اجتماعی در کشور خود قرار دارند.

۴- احتمال بازداشت‌های طولانی مدت

۵- نبودن منابع مالی کافی برای تثبیت زندگی افراد بازگردانده شده.

با توجه به موارد فوق، شورای اروپایی باید روش‌های مناسب را برای حمایت از برگشت داده شدگان معمول دارد و همچنین برای بررسی نیازها و مشکلات موجود به بررسی و انجام تحقیقات بیشتری بپردازد.^۱

نتیجه‌گیری

کشورهای اتحادیه اروپایی، پس از گذشت بیش از دو قرن، هم‌اکنون به عنوان مقصد مهم مهاجرت‌های بین‌المللی می‌باشند و مهاجرت چه به صورت قانونی و چه غیر قانونی به کشورهای اتحادیه اروپایی به عنوان یکی از موضوعات کلیدی چالش‌های بین‌المللی کنونی در منطقه اروپا به شمار آمده و در حال حاضر از اولویت‌های استراتژیکی روابط خارجی اتحادیه اروپایی محسوب می‌شود. عدم تعادل بین دو منطقه، یعنی کشورهای ثروتمند و دموکراتیک و با ثبات و دارای جمعیت سالمند از یک طرف و جوامع ضعیف، بی‌ثبات و با جمعیت جوان از طرف دیگر، علت اصلی این چالش‌های نوین بین‌المللی به شمار می‌آید. از سوی دیگر فشار فزاینده مهاجرت‌های غیر قانونی بر دوش تمامی

^۱ Parliamentary Assembly , Readmission agreements , a mechanism for returning 1Fe b

کشورهای اتحادیه اروپایی سنگینی می کند. در این بین کشورهای نیز وجود دارند که به عنوان کشورهای ترانزیت و میزبان موقت می توان از آنها نام برد. کشورهای اروپای شرقی و مرکزی و کشورهای افریقای شمالی از جمله این کشورها می باشند که طبیعتاً درگیر این چالشها شده و برخورد مناسب با این کشورها از اهداف استراتژیک اتحادیه اروپایی شده است.^۲ در همین وادی باید وضعیت زندگی افرادی که با عناوین مهاجرتی و پناهندگی جلای وطن نموده و وارد کشور مقصد شده‌اند و یا آنهایی که بنا به دلایل ناخواسته، ناموفق بوده و به کشور مبدا خویش عودت داده شده‌اند، را مورد توجه قرارداد چرا که هم گروه اول و هم گروه دوم نیاز به حمایت‌ها و تدابیر ویژه دارند.^۳

از سوی دیگر سیر فزاینده مهاجرت‌های غیر قانونی و پناهنده‌های اجتماعی و سیاسی که مشغول به زندگی و کار غیر قانونی در بازار کار اروپایی هستند را نیز نباید نادیده گرفت.^۴ در این گستره کشورهای هدف یعنی کشورهای اتحادیه اروپایی در حال تدوین سیاست‌ها و قوانین و مقررات خاص برای مقابله با مهاجرت‌های غیر قانونی از یک طرف و همچنین حمایت و توسعه و اداره مهاجرت‌های قانونی از طرف دیگر هستند. ولی باید گفت که شرط اصلی موفقیت در این سیاستگذاری‌ها همکاری مؤثر کشورهای مبدا و مقصد است.^۵ بر اساس اعلامیه منتشره در سال ۲۰۰۲ از سوی کمیسیون اروپایی، موافقتنامه‌های پذیرش مجدد بر اساس یک سری از توافقات مابین اتحادیه اروپایی و کشورهای طرف قرارداد تنظیم و تصویب شده‌اند. این موافقتنامه‌ها حاوی دستورالعمل‌های مفصل اداری و

^۱Da lomloa Sylvie , The right to seek refugee status in the European union , interntia,2004, Antwerp,Oxford,New York,325p

^۲Council of European Union ,2002 , Readmission agreement , Brussels.

^۳Clayton Gina BA , Textbook on immigration and asylum law",1st Edition,(Hons),LLM,Oxford University pres,2004,New York,530pp.

^۴Human right report 2007

^۵Commission of the European Communities.Thematic program for the cooperation with third countries in the areas of migration and asylum. 2006, Brussels.

^۶re admission agreements

راهنمایی هستند که به منظور ایجاد تسهیلات در برگرداندن افراد به کشورهای مبدا و یا کشورهای ترانزیت می باشند.^۱

نکته مهم این توافقات الزاماتی است که بر اساس آن کشورهای امضا کننده این قرار داد را ملزم به پذیرش مجدد افرادی می نماید که به عنوان ساکنین قانونی و یا تبعه کشور های اتحادیه اروپایی به رسمیت شناخته نشده و یا به صورت غیر قانونی از این کشور ها وارد اتحادیه اروپایی شده اند. از دیدگاه حقوق بین الملل ، توافق نامه های پذیرش مجدد را می توان به عنوان یک مکانیسم موثر برای اداره جریان های مهاجرت های غیر قانونی تلقی نمود. علاوه بر این، این توافقنامه ها برای جلوگیری از قاچاق بین المللی انسان ها که به میزان فزاینده ای در قالب مهاجرت های غیر قانونی به کشورهای اتحادیه اروپایی در حال حاضر در حال جریان است ، کارآیی دارد.^۲

در مرحله کنونی این سیاست اتحادیه اروپایی دارای یک مشخصه الزام آور برای کشور های طرف قرارداد است ولی تا زمانی که کشور های طرف این موافقتنامه این مشخصه الزام آور را تایید ننمایند ، اتحادیه اروپایی هیچگونه توفیقنامه ای را با این کشور ها برای همراهی ، همکاری و یا سایر موافقتنامه های مشابه نخواهد پذیرفت.^۳ بر اساس این سیاست ، اتحادیه اروپا تا کنون توانسته قراردادهای " پذیرش مجدد " را با بیش از هفتاد کشور در جهان که عموماً از بین کشورهای در حال توسعه هستند ، امضا نماید. اگر چه اتحادیه اروپایی خود را ظاهراً تابع اعلامیه های حقوق بشری معرفی نموده و در زمینه پذیرش پناهندگان و مهاجران خود را ملزم به اجرای این دستورالعمل ها می شمارد ولی ظاهراً مشاهده می شود که پس از وقایع تروریستی یازده سپتامبر و وقایع هفتم و بیست و یکم جولای بمب گذاری راه آهن زیر زمینی لندن و وقایع مشابه عرصه را برای پذیرش

^۱European Union, 2007 , Strategy Paper for the Thematic Programme of Cooperation with Third Countries in the Areas of Migration and Asylum ,2007 – 2010

^۲Lahav Gallya ,Immigration and politics in the new Europe:Reinveir border" , , Canabndne university pres,2004,316pp.

^۳Phelan Margaret, Giles pie James, Immigration LAW Handbook", shed,Oxford university pres,2005,1087pp.

مهاجران و پناهندگان تنگ تر نموده و خصوصا کشورهای ایتالیا و اسپانیا به بهانه مبارزه با تروریسم بین الملل فعالانه اقدام به اخراج پناه جوین ساکن در کشورهای خود نمودند.^۱ بررسی های به عمل آمده نشان می دهد ه قراردادهای پذیرش مجدد به عنوان یک عامل محرک برای اعمال کنترل های شدید تر بر کشورهای ترانزیت محسوب می شوند. علی رغم پیامد های نابرابر ، مخصوصا از لحاظ اقتصادی ، قرارداد های پذیرش مجدد دارای کار آیی کافی برای طرفین قرار داد بوده و مفاد آن توانسته است از لحاظ حقوقی منافع طرفین را تأمین نماید. در این رابطه اتحادیه اروپایی توانسته تا حد مناسبی پذیرش پناندگان غیر قانونی را تحت کنترل قرار دهد. با این وجود برخی از کشورهای جهان به علت مشکلات اقتصادی و سیاسی و اجتماعی خود نسبت به اجرای کامل این موافقتنامه ها همکاری لازم را اعمال نمی نمایند و نهایتا اجرای کامل این موافقتنامه ها هنوز با اشکالات عمده روبرو می باشد.

جدول ها

جدول ۱: نقشه عملیاتی برای کشورهای مختلف در زمینه صدور روادید روادید و پذیرش مجدد.

کشور	پذیرش نقشه عملیاتی	موضوع مهم در مورد تسهیلات صدور روادید در نقشه عملیاتی	موضوع مهم در مورد قرارداد پذیرش مجدد در نقشه عملیاتی
الجزایر	خیر	-	-
ارمنستان	بلی	تبادل دیدگاه ها در مورد تسهیلات صدور روادید	آغاز گفتگو در مورد پذیرش مجدد که احتمالا به یک قرارداد پذیرش مجدد

^۱Human right report 2007.

منتهی خواهد شد			
آغاز گفتگو در مورد پذیرش مجدد که احتمالاً به یک قرارداد پذیرش مجدد منتهی خواهد شد	تبادل دیدگاه ها در مورد تسهیلات صدور روادید		آذربایجان
-	-	خیر	بلاروس
ایجاد همکاری در مورد مذاکره در مورد قرارداد پذیرش مجدد، ثبت ماده ۶۹ در قرارداد فی ما بین، گفتگو و همکاری برای جلوگیری از مهاجرت غیر قانونی	همکاری در بهبود تردد افراد و ایجاد تسهیلات صدور روادید برای افراد خاص	بلی	مصر
همکاری برای مقابله با مهاجرت غیر قانونی که می تواند سبب عقد قرارداد فی ما بین شود	تبادل اطلاعات در مورد صدور روادید	بلی	گرجستان
عملکرد خاصی مطرح نشده است	به روادید نیاز نیست	بلی	اسرائیل
عملکرد خاصی مطرح نشده است	بررسی احتمال ایجاد تسهیلات و	بلی	اردن

	سرعت بخشیدن به روند صدور روادید		
افزایش همکاری برای هر نوع قرارداد پذیرش مجدد	همکاری برای صدور روادید برای اقامت کوتاه مدت برای افراد خاص	بلی	لبنان
-	-	خیر	لیبی
آغاز مذاکرات برای عقد قرارداد	آغاز مذاکرات	بلی	مولداوی
مذاکرات برای ایجاد تعادل جمعیت مهاجران در مرزهای اتحادیه، عقد قرارداد	آغاز مذاکرات	بله	مراکش
نتیجه گیری و اجرای تعادل در پذیرش مجدد	گفتگو برای روادید	بلی	فلسطین
آغاز، گفتگو برای برگشت افراد و پذیرش مجدد افراد.	ایجاد تسهیلات برای تردد افراد، توجه به احتمال صدور روادید برای اقامت کوتاه مدت برای افراد خاص	خیر	سوریه
آغاز، گفتگو برای برگشت افراد و پذیرش مجدد افراد.	ایجاد تسهیلات برای تردد افراد، توجه به صدور روادید برای اقامت کوتاه مدت برای افراد خاص	بلی	تونس

نیاز به گفتگو برای پیشرفت به مذاکرات فی ما بین	تثبیت یک گفتگوی سازنده برای تسهیلات روادید	بلی	اوکراین
---	--	-----	---------

Source – ENP Action plan and country Report downloadable on home page of European commission 2008 <http://ec.europa.eu/world/enp/documents>

جدول ۲: فهرست قراردادهای پذیرش مجدد (RA) و قوانین تسهیلات صدور

روادید (VF) که توسط اتحادیه اروپا با کشورهای ثالث برقرار شده است.

زمان اجرا	تاریخ پایان مذاکرات	تاریخ آغاز مذاکرات	تاریخ نگارش	نوع قرارداد	نام کشور
مه ۲۰۰۶ ژانویه ۲۰۰۸	آوریل ۲۰۰۵ نوامبر ۲۰۰۷	مارس ۲۰۰۳ نوامبر ۲۰۰۶	نوامبر ۲۰۰۲ نوامبر ۲۰۰۶	RA VF	آلبانی
ژانویه ۲۰۰۸ ژانویه ۲۰۰۸	نوامبر ۲۰۰۷ نوامبر ۲۰۰۷	نوامبر ۲۰۰۶ نوامبر ۲۰۰۶	نوامبر ۲۰۰۶ نوامبر ۲۰۰۶	RA VF	بوسنی
مارس ۲۰۰۴ مارس ۲۰۰۴	نوامبر ۲۰۰۲ *	ژوئن ۲۰۰۱ *	مه ۲۰۰۱ *	RA VF	هنگ کنگ
ژوئن ۲۰۰۴ ژوئن ۲۰۰۴	اکتبر ۲۰۰۳ *	جولای ۲۰۰۱ *	مه ۲۰۰۱ *	RA VF	ماکائو
ژانویه ۲۰۰۸ ژانویه	نوامبر ۲۰۰۷ نوامبر	نوامبر ۲۰۰۶ //	نوامبر ۲۰۰۶ نوامبر	RA VF	مقدونیه

۲۰۰۸	۲۰۰۷		۲۰۰۶		
ژانویه ۲۰۰۸	نوامبر ۲۰۰۷	فوریه ۲۰۰۴	دسامبر ۲۰۰۶	RA VF	مولداوی
ژانویه ۲۰۰۸	نوامبر ۲۰۰۷	//	//		
ژانویه ۲۰۰۸	نوامبر ۲۰۰۷	نوامبر ۲۰۰۶	نوامبر ۲۰۰۶	RA VF	مونته نگرو
ژانویه ۲۰۰۸	نوامبر ۲۰۰۷	نوامبر ۲۰۰۶	//		
ژوئن ۲۰۰۷	مه ۲۰۰۶ مه ۲۰۰۶	آوریل ۲۰۰۱	سپتامبر ۲۰۰۰	RA VF	روسیه
ژوئن ۲۰۰۷		ژوئن ۲۰۰۵	جولای ۲۰۰۴		
ژانویه ۲۰۰۸	نوامبر ۲۰۰۷	نوامبر ۲۰۰۶	نوامبر ۲۰۰۶	RA VF	صربستان
ژانویه ۲۰۰۸	نوامبر ۲۰۰۷	نوامبر ۲۰۰۶	نوامبر ۲۰۰۶		
مه ۲۰۰۵ *	فوریه ۲۰۰۷ *	آوریل ۲۰۰۱ *	آوریل ۲۰۰۱ *	RA VF	سری لانکا
ژانویه ۲۰۰۸	اکتبر ۲۰۰۶	آگوست ۲۰۰۲	آگوست ۲۰۰۲	RA VF	اوکراین
ژانویه ۲۰۰۸	اکتبر ۲۰۰۶	نوامبر ۲۰۰۵	نوامبر ۲۰۰۵		

جدول ۳ : قراردادهای ناتمام: پذیرش مجدد (RA) و قوانین تسهیل صدور روادید (VF)

نام کشور	نوع قرارداد	تاریخ نگارش	تاریخ آغاز مذاکرات
الجزائر	RA VF	نوامبر ۲۰۰۲	ژوئن ۲۰۰۵
چین	RA VF	نوامبر ۲۰۰۲	آوریل ۲۰۰۴
مراکش	RA VF	سپتامبر ۲۰۰۰	مه ۲۰۰۱
پاکستان	RA VF	سپتامبر ۲۰۰۰	آوریل ۲۰۰۱
ترکیه	RA VF	نوامبر ۲۰۰۲	مارس ۲۰۰۳

در دسامبر سال ۲۰۰۰ هنگ کنگ و ماکائو از مقررات اخذ روادید مستثنی شدند.

منابع و مأخذ

A: Books :

- 1-Balibar,E , a Paura delle Masse.Politica e Filosofia Prima a Dopo Marx,Milano:Federico,2001.
- 2- Bloch ,Alic and Levy Carl ,Refugees,Citizenship and Social Policy in Europe.New York:Macmillan Press,1999.
- 3-Clayton,Gina,Textbook on Immigration and Asylum Law, Oxford:Oxford University Press, Ist edition, 2004.
- 4- Da lomloa ,Sylvie , The Right to seek Refugee Status in the European Union , Oxford : Oxford University Press, 2004.
- 5- Debbas, Vera Gowlland, Refugees and the International Responsibility,S.n.,Paris.2001.
- 6-Grabe,H, the EU's transformative power: Europeanization through conditionality in Central and Eastern Europe,New York: Palgrave Macmillan,2006.
- 7- Gillespie, James and Phelan, Margaret, Immigration Law handbook,Oxford:Oxford University Press, 3rd edition, 2005
- 8-Hayter,Teresa,Open Borders: the Case Against Immigration Controls,London:Pluto press,2000.
- 9-Higgins,Imelda ,Migration and Asylum Law Policy in the European Union,Cambridge: Cambridge University Press,2006.
- 10- Ingrid ,Boccardi,Europe and Refugees,towards an Asylum policy, London: ,klawer Law International,2002.
- 11-Joly, Daniele, Refugees in Europe: The hostile New Agenda ,Uk:Minority Rights Groupe,1997.
- 12-Julien, Laferriere,;he European Immigration and Asylum Policy: Critical Assessment five years after Amsterdam Treaty, Brussels :Bruylant,2005.
- ۱۳- Karen Davies, Understanding European Union Law, London, Cavendish Publishing limited , : 2nd edition, 2003.
- 14- Lahav ,Gallya ,Immigration and Politics in the New Europe, Cambridge: Cambridge University Press,2004.
- 15-Lavenex,Sandra, Security threat or Human Rights conflict frames in the Eastern Enlargment of EU Asylum and Immigration Policies ,Italy: European University Institute, 2002.
- 16-Lavenex,Sandra, Shifting up and out: the foreign policy of European immigration policy,Florence: European University Institute,n.d.

17- Maurice de Zayas ,Alfred ,Encyclopedia of Public International law,V.8:Human Rights and the Individual in Internatiolal Law,Amsterdam: Max Planck Institute for Comparative Public Law,1981.

18- Luhmann ,Niklas,Territorial Borders of System Boundaries,cooperation and conflict in Border Areas,Milano:Franco Angeli, 1989.

19- Noll R.G. Byrne and J.Vested Hansen,New Asylum Countries,Migration Control and Refugee Protection in an Enlarged European Union,The Hague: Kluwer Law International publications,2002.

B: Articles :

1-Bolzmann, Cladio, "Europe and Immigration" , available at: http://www.fasleno.com.ngo/post_15.php

2- Borissova,E," the Adoption of the Schengen and Justice and Home Affairs Aquis: the Case of Bulgaria and Romania, European Foreign Affairs Review, no.3, 2003.

3-Collyer,Michael , "EU responses to undocumented Migration in the Maghrleb",. presented at Marie Curie chair Diplomatic Conference,Florence,24-25 November 2006

4- Dierre Cassarino, Jean and Benjemia, Monia,“ The Implications of Readmission and Enforced Return on Euro-Mediterranean Relations and Beyond”,Florence: Robert Schuman Center for advanced Studies,2008

5- Fratini ,F, “ The Role of Internal Security in Relations between the EU and its Neighbours",Speech held at the EU Ministerial Conference,Vienna,4 May 2006.